

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dlul Carol Schulder în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Tot mai rău.

(L.) „Ce schimbare de ieri până azi. Vieța noastră publică e mai săracă cu o iluzie, Regele maghiar are cu un gând trist mai mult, ear' nația maghiară este mai bogată cu o... rușine dureroasă. Da, fața ne arde de rușine și indignare, când ne gândim la cele petrecute în Zagreb”, — așa își termină guvernamentalul „Pesti Napló” articolul seu dela 17 c.

Și ca dinsul scriu toate foile maghiare de azi, fiind amărâte până în adâncul sufletului pentru rușinea ce au pățit-o Ungurii și statul ungar la Zagreb. Nu-i mângâie nici chiar autograful ce Maiestatea Sa a adresat Banului, căruia îi spune, că pleacă mulțumit și fericit din Croația, deși acolo s'au întâmplat „fapte punitive”. Ungurii aud numai strigăte de batjocură la adresa lor, ved numai scena arderii steagului unguresc înaintea statuei lui Iellasiich, unde oratorul demonstrațiilor a zis: „Dăm focului să mistuească steagul națiunii, care în totdeauna a fost contra dinastiei. Manifestăm astfel sentimentele noastre dinastice”.

Cuvintele acestea sunt par'că ceea ce-i doare mai rău pe Unguri. Întreaga lor presă, chiar și zărele kossuthiste, se laudă că ele „iubesc pe Rege”, că nu e popor mai dinastic pe lume ca Ungurii. Și eată, Croații îi desmint adunându-se la statua lui Iellasiich, care la 1848—49 a luptat contra rebelilor Unguri și ard steagul unguresc, pe care Croații l-au luat dela Unguri la Șiria, când revoluționarii maghiari au fost înfrânți și depuși înaintea apărătorilor dinastiei habsburgice.

Lucrul li-se pare cu atât mai grav foilor ungurești, cu cât ele trebuie să constate că:

„nimeni, dar' nimeni n'a apărut onoare Maghiarilor. Nici ministrii, nici domnii mari, nimeni!” („Budapesti Hirlop” dela 17 Oct.).

Și astfel, de năz și în marea încercătură, foile guvernamentale acasă pe banul Héderváry, numindu-l un Potemkin în caraghii care de zece ani s'a tot lăudat cu fapte fictive, crezând de altfel că a reușit să-i supună pe Croații și să-i câștige pentru „teara mamă”. Ear' prin opozițională acasă în primul rind pe guvernul unguresc, cărei îi va și face interpelări în Dietă.

Eată cum dintr'o sərbare mare, care era să dovedească alipirea naționalităților către „ideea de stat”, cum spera guvernul și întreaga suflare ungurească, s'a ales un mare bucluc, care de sigur va avea urmări grave.

Asupra unui punct se întrunesc de altfel toate foile maghiare: că la Zagreb politica maghiară s'a ales cu un mare fiasco.

Cu toate acestea, Ungurii nu vor profita de lecțiile primite. Pentru-că în cele din urmă ei toți sunt de vină, dacă și-au înstrăinat naționalitățile până la așa grad, că numai la vederea steagului unguresc, Croații sunt ga'a pentru cele mai mari excese. Ori nu întreaga opinie publică maghiară a aplaudat, când mai acum sunt câțiva ani, după demonstrațiunile contra emblemelor ungurești, s'a introdus în Croația un regim aspru, care a scos opoziția din adunarea provincială? Nu Ungurii au forțat, așa zicând, să se înșgebeze în Croația un partid guvernamental, la care ei se provocau cu atâta mândrie, zicând că le este amic devotat, din cauză că deputații croați guvernamentali au aprobat și ei toate legile maghiarizatoare făcute pe socoteala noastră?...

Eată, vadă acum rezultatul politicii lor potemkiniane de a trage lumea pe sfoară, de a prezenta lucruri false.

De aceea, banul Héderváry nu poate fi acusat cu nimic. El a lucrat în spiritul „patriotic” și dacă au eșit rău lucrurile, cauza principală sunt cei cari l-au spriginit în astfel de acțiune, cauza este marele rabin Tisza, care l'a descoperit pe iscusitul bărbat de stat. — cum scriau mai zilele trecute foile ungurești.

Cele întâmplate în capitala Croației sunt rezultatele firești ale politicii inaugurate de Tisza și spriginită de opinia publică încălecată de presa în care Jidani dau direcția.

Desamăgirea cea mare are însă numai de aci încolo să urmeze, când totmai în ajunul mileniului se va dovedi, că tot ce Ungurii au trimbiat în stat ca lucru real și bun, o să se dovedească construcțiuni ce reamintesc satele lui Potemkin.

Presa maghiară despre noul cabinet român. Ziarul lui Horváth Gyula, publică din București o telegramă, în care i-se spune, că poziția noului guvern este deja chiar de acum rea, deoarece cinci foi democratice

au declarat războiu crâncen guvernului reacționar. Între aceste foi numără „Timpul”, „Tara” și „L'Indépendance Roumaine” foi conservatoare, „Lupta” foia dlui Panu, și „Lumea nouă”, foia socialistă.

„Pesti Hirlop”, organ guvernamental, în numărul seu de azi scrie la loc de frunte:

„Nu de mult încă s'a pomenit des numele Sturdza între agitatorii maghiaro-fobi irredentiști. Mulți confundă însă pe acest Sturdza (foia maghiară face aluzie de sigur la principele Gr. Sturdza, senator. Red „Trib.”) cu actualul prim-ministru, despre care știm tocmai contrarul, că nu e amic al irredentiei, și nu odată a condamnat mișcările irredentiste”.

De astădată foia ungurească scrie adevărul, care este însă și o mea culpa, pentru-că ne aducem cu toții aminte de înjurăturile, cu cari îl încăreau foile ungurești pe dl Sturdza, făcându-l irredentist din cauză, că luase în apărare cauza noastră națională.

În „Pester Lloyd” dela 17 c. dl Iessenszky, scrie (cifra —y) un critic, în care își mărturisește surprinderea, că guvernul român a fost dat—statului major al Ligei, de pe acum. Presupune, că liberalii vor fi „brutaf” în alegeri — autorul vede lumea prin prisma națională-maghiară — dar' totuși nu se îndoește că politica externă a României va rămâne aceeași. Dar' — durerea veche — dl Sturdza a trecut ca oponent „granița” pe care și ca oponent luptător pentru putere i-o permite înțelepciunea și prevederea — neautorizată din Pesta; nu poate uita însă deloc căvătura dela Orfeu ținută în contra Ungariei și în chestia „națională” („Pester Lloyd” pune semnele „—”) și o recomandă atențiunii ministrilor și politicianilor maghiari, pentru-că nu poate fi indiferent a ști dacă și azi dl Sturdza gândește tot așa, adevărat dacă mai susține „că în nici o țeară a lumii nedreptatea nu domnește în așa măsură în locul legii ca în Ungaria?” etc. etc.

Și ce să zică el de Flea, care scria lui Catargiu să fie energic în chestia ardelenă! Și ce despre Cantacuzino, „cel mai mai agil membru al Ligei”, care a fost la o conferență în Sibiu și la procesul Memorandului în Cluj? Dar' Palladi, care a atacat guvernul pentru afacererea dela Constanța. Și last, non least chiar și generalul Budișteanu care este cunoscut ca un mare protector al Ligei. Prin urmare, spune polițaiul naționalităților, „noi” cunoaștem angajamentele luate de noii miniștri în chestia națională și — guvernul maghiar și cel de externe trebuie să-și deschiză ochii!

Zile grele pentru honvezi. Deși „Pester Lloyd” de azi caută să slăbească efectul știrilor grave ce „Házánk” a scris despre

honvezi, totuși această foie susține scrisesele sale. Ba le înregistrează și „Magyarország”, ear' „Nemzeti Ujság” (numărul dela 17) le crede atât de evidente, că deja pune în perspectivă lupta parlamentară, pe care vor provoca-o Ungurii „în contra acelor cercuri, cari vor pur și simplu să împartă trupele honvezești în armata comună”.

Naționalitățile la milleniu. Sub acest titlu „Nemzeti Ujság” dela 17 c. se ocupă cu cele scrise de noi tot sub titlul de mai sus. Întreabă, că cine ne-a autorizat să protestăm ca la milleniu să se țină și în bisericile românești Te Deum.

Răspundem: nimeni nu ne-a autorizat și nici că trebuie să consultăm asupra acestui lucru pe Români, atât suntem de siguri, că ei toți sunt de părerea exprimată în foia noastră.

Mai scrie numita foie, că cu tot protestul nostru, se vor ține slujbe bisericești, urmările vor dovedi!

Răspundem și la aceasta: se poate ca prin prelați ca Miron și Szabó guvernul să ordone slujbe bisericești, dar' este altă întrebare, dacă Români se vor și duce la biserică!

Contra demonstrațiunii. În „Házánk” dela 17 Oct. aflăm următoarele:

„Măne seară la 6 ore tinerimea universitară va ține o adunare generală în edificiul central al universității, ca să deie un răspuns calm și demn la purtarea demonstrativă a tinerimii universitare croată din Zagreb. Referatul Petrassovich Géza va propune, ca societatea universitară să redacteze un memorandum banului croat și rectorului dela universitatea din Zagreb, cerând prin dñsul satisfacție pentru blamarea steagului unguresc. Interesul față de această adunare este foarte mare”.

Vamă independentă. Mai mulți membri ai municipalității din Gran au cerut fișpanului să convoace o adunare extraordinară a municipiului, pentru a lua poziție contra comunității vamale cu Austria și pentru vamă maghiară independentă.

Chestiunea română

În lumina dreptului public.

Tot mai larg devine cercul bărbăților politici și învățați, cari se ocupă cu studiul serios al chestiunii române.

Ne pare bine când vedem întrând în acest cerc bărbați străini de neamul nostru; cu cât mai mult trebuie dar' să ne bucurăm, dacă rindurile acestora se întăresc printr'un conațional și se sporește astfel numărul luptătorilor nostri.

DI Alexandru G. Djuvara, unul dintre cei mai valoroși iuriști români, a publicat, precum se știe, în „Revue générale de droit international public” din Paris (nr. 1 din 1895) un tractat despre lupta națională între Unguri și Români („La lutte des nationalités. Hongrois et Roumains”). Această revistă, una din cele dintâi ale lumii, stă sub direcțiunea unor celebrițiți juridice, a dlor Antoine Lilet, profesor de drept internațional și Paul Fauchille, laureat de Academia de știință. Patronajul revistei îl au cei mai distinși iuriști ai Franței.

Scrierea dlui Djuvara a apărut și în edițiune separată („Paris A. Pedone”), acum în zilele acestea în traducere românească. *)

Încă cu ocazia aparițiunei ediției franceze am reprodus în coloanele „Tribunei” partea privitoare la procesul Memorandului; astăzi ne-am referi la o altă parte nu mai puțin importantă, și tratată cu aceeași erudițiune.

Să nu scăpăm nici-odată din vedere, că chestiunea română e una dintre cele mai grele probleme politice. „Le Temps”, marele ziar francez, o caracterizează chiar el însuși astfel (14 Sept. 1894):

„Puncte de drept, puncte de fapt, lucruri vechi și istorice, lucruri de ieri și de polemici, care fac din această chestiune una din cele mai spinosae, din câte au fost supuse opiniei, și în același timp una din cele mai dureroase”.

Avem deci cea mai mare nevoie de vederi largi și bine întemeiate, avem cea mai mare nevoie de concursul oamenilor învățați, cari se ne spriginească și se ne ajute la deslegarea acestei grele chestiuni.

E îndeobște știut, că tocmai bazele politicii noastre sunt suspectate de o parte ca reacționare, ear' maghiarii caută să se prezente în același timp cu luptele lor contra Austriei ca campioni libertății.

Nu mai puțin din lumea mare au înțeles până acum, că „absolutismul dela Viena a apăsât naționalitățile mult mai ușor decât liberalismul Maghiar”; că noi „am preferit despotismul austriac, mai puțin aspru și mai puțin periculos, în locul despotismului maghiar, care nu vrea să știe nici de margini, nici de dreptate, nici de umanitate;” „că Maghiarii s'au sculat în contra Austriei

*) Lupta naționalităților. Români și Unguri de Alexandru G. Djuvara, București. Socce & Comp.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Anacreontice.

I.

Nu-i al meu păcat.

Am gândit în multe rinduri,
Să las traiul sgomotos;
Dar' în loc de patru scânduri
Să-mi iau codrul des, umbros.

Să mă fac drept Eremit,
Să-mi expiu acest păcat —
De-i păcat... că o-am iubit
Și-o iubesc neîncetat.

Colo 'n colțul cel pustiu
Ar fi să mă schiezesc...
Ca în suflet dăru-mi viu
Să-l înec, să-l chinuesc.

Aș... că doară nu-s nebun!
Sunt destul de sbiciuit,
Când, de-o vreme, mulți fmi spun
Că n'am pref... e-am bătrânit.

Căci tu, Doamne-ai poruncit
Să iubim, te-am ascultat,
Ear' pentru-că nu-s iubit,
Doamne, nu e-al meu păcat!

Fie-mi dar' iubirea...
Dorul pentru e...
Sufletului sfânt...
Ear' inimii tămie.

II.

Donă toamne!...

Toamna e 'n cale,
Frunza din vale
Dă triste șoaapte —
Și zi și noapte.

În miezul zilei
Glasul copilei —
Din jos de stână —
Doios le 'ngână.

Inima-mi plină
De dor, suspină,
Ca frunza 'n vânt
Și pe pământ.

Ca și copila
Ce-și perde mila...
Ne având mamă
Care-o reclamă.

Și cum nu, Doamne,
Când două toamne
Ne țin departe
Și ne desparte!

Treacă-ți de săgă,
Mândra mea dragă
Și-ți adămintă
De cele sfinte...!

Crezi, că 'n iubire
E — nemurire?
...Răsai din ceață
Vin' la vieță!

Ori vrei, în moarte

Morți să te poarte?

...Pentru răpaus

Îți ridic paus.

III.

Pustiu.

De-o vreme toate-mi sunt pustii,
Și cum aș fi lumii dușman —
Pe nime n'am... că vezi, mai știi?
În pungă n'am nici chiar un ban.

Norocul tot, tot 'mi-s'a dus,
Că o să-mi vină ear', nu știu,
De-aceea zic, că nici eu nu-s...
Dar' mă doresc ce-am fost să fiu.

Lumina zilei s'a ascuns,
E tot liniște 'n jurul meu,
Aș vrea ca să mă vedă ajuns
În zori de zi, căci mult 'mi-e greu.

E ziua ear', dar' tot ca ieri...
Ce-i omul dacă singur e!
Când n'ai pe nime, nici nu ceri,
Căci nu știi cui, deși știi ce.

Sunt trist și ochii 'mi-i involv...
Să am din ce s'o umplu ear'!
Că-i mult de când plină-i de colb:
De când ea 'mi-a trimis-o dar.

Iubito, milă dacă ai,
O, vino, umple acest gol,
Ca să-mi prefaci pustiuul raiu
Și masa ca un sfânt prestol.

G. Bodnariu.

„Și pe pământ pace”!

— Novela. —

De

W. Heimbarg.

Tradusă de Letiția Roșca.

(Urmare).

Femea cea bătrână s'a încuiat în odaia ei de dormit și nu s'a mai arătat de loc.

În casa cea mare era tare pustiu; fata cea tinăreă de vre-o câteva-ori se furișă pe la ușa odăii, încerca să strige, dar' înzădar. Și așa șeză ea toată ziua la fereastră și privea afară la oamenii îmbrăcați sərbătorește. Ea privea fetele îmbrăcate în vestmintele lor cele nouă, cu păpușile lor pe brațe; bărbații, cari cu mare sgomot și strigăte se dau pe gheață dinaintea casei, pe pârâiașul care se scurge prin seoc — și la săniile cari treceau cu clinchete de zurgălăi pe acolo.

Era o adevărată zi de Crăciun, cu cerul limpede și cu zăpada sclipitoare. Toți erau fericiti, toți veseli, — numai în casele aceste două nu era bucurie, nu pace. Amurgul se întinse peste pământ; stelele pe cer începură a luc, sgomotul copilor de pe stradă amuțise, și în case se aprinse lumina. Fata cea tinăreă își învâli trupul ei svelt într-o cărpă și se furișă încet afară, eșind prin ușa din fund a coridorului. Grăbită pășia prin curte, și deschise ușa grădinii. În grădină cărările erau ninse și fiecare tufă părea că are o căciuliță albă pe cap. Ea străbate repede prin zăpada cea groasă spre partea dindărăt a grădinii, mergând tot pe lângă zidul ce des-

parte grădinile. Acolo jos își întind în aer nucii înalți crengile lor ninse, goale și amenințătoare, ear' tufecele acelea uscate ce se vedă acolo, sunt de scumpie.

Ce frumos înflorau în primăvara aceea; atunci când l-a văzut prima-dată pe el, în Maiu. Luna aurie de deasupra castelului vechi se uită la ea, cum, primblându-se pe cărări, cânta tocmai ce-i venia în minte. În casă nu-i era permis să cânte; mătusei ei nu-i plăcea. Deodată ea a fost acompaniată de o voce străină de bărbat. Ce cântare a fost numai?

„Toată săptămâna n'am văzut

„Pe mult iubita mea,

„Și eată am văzut-o 'ntr-o Duminecă

„Stând în ușa la ei...”

Și când ea se uită mirată în sus, văzu un cap blond privind peste zid la ea; era Frideric Schenk, care tocmai își împlinise anul de voluntar la vânători și care acum s'a fost reîntors acasă pentru a conduce el economia cea mare, ce a moștenit-o dela tatăl seu. Și de atunci mai toată ziua se văzură peste zidul cel vechi. Cum și când s'a întâmplat că ei vorbiră de iubire prima dată? la aceasta acum copila nu era timp să se gândească, că eată tocmai earăși se apleacă iubitul ei peste zid!

— „M'ai făcut s'aștept, scumpa mea”, zice el întinzându-i mâna, „ce mai faci? Ai avut zi veselă de Crăciun? Ai gândit la mine?”

În loc de răspuns ea își apăsă fruntea pe mâna lui și începă a plânge.

nu atât ca să scape de jugul ei, cât să-și iee locul.

Nu mai puțini și-au dat silința să înțeleagă, că legea naționalităților este „cea mai vădită mărturisire a scopului de desnaționalizare” și că principiile ei „nu pot fi sprijinite decât de aceia, cari încuviințează dreptul puterii; acela însă care recunoaște puterea dreptului nu poate îngădui ca încluziunile, exilurile și armatele, cari impun unei mulțimi de locuitori recunoașterea aceleiași puteri, să stabilească o legătură morală între acei oameni așa încât să fie considerați ca o națiune”.

Nu poate decât să rezulte un mare folos din o lucrare, care caută să convingă oamenii ai științei, oameni ai dreptului despre dreptatea și legalitatea cauzei române.

Dar și noi putem învăța multe din expunerile dlui Djuvara, mai ales în ceea ce privește oglindirea luptei noastre în principiile dreptului public și internațional. Vom găsi nouă și puternice motive pentru apărarea pozițiunii noastre din trecut și pentru direcțiunea publică, ce avem să urmărim în viitor.

E necesar ca și noi să ne orientăm în toate privințele și să căutăm a cunoaște din toate punctele de vedere chestiunea, care pentru noi e o chestiune de viață. În cele următoare ne vom opri deosebi asupra unor puncte cardinale ale politicii române și le vom prezenta în lumina dreptului public și internațional, care o revărsă dl Djuvara în excelența sa scriere.

Vom remarcă deosebi politica de desnaționalizare a Maghiarilor, îndreptățirea politicii noastre de apărare, autonomia Transilvaniei, asternerea Memorandului, interesele generale ale Europei la chestiunea română și poziția regatului român față cu această chestiune.

Schimbarea de guvern în România.

București, 10 Octomvrie 1895.

Astăzi la orele 2 după amiază membrii noului minister național-liberal au depus jurământul în mâinile Maiestății Sale Regelui și au intrat deci în funcțiune. Pe când noii miniștri au ieșit dela palat, cei mai mulți pe jos, publicul foarte numeros, postat în fața palatului, în Calea-Victoriei, i-a întâmpinat cu urale și aclamațiuni entusiaste. În toate părțile prin capitală se manifestă veselie și mulțumire față cu această schimbare de guvern. Mulți neguțători și proprietari de prin străzile principale au arborat steagul tricolor în onoarea marelui eveniment al zilei. Aceste manifestațiuni sunt cu atât mai semnificative, după ce incontestabil sunt cu desăvârșire spontanee, căci n'a avut cine să le comande, după ce până acum poliția și administrația capitalei sunt încă tot în mâna conservatorilor. Ele arată, că în adevăr partidul național-liberal are adânci rădăcini în popor și că titlul de „marele partid”, atât de des ironizat de tabăra adversară, nu este tocmai nelegitim.

Încât privește atitudinea presei, cea liberală constată cu satisfacție armonia și buna organizare a partidului, care au făcut cu puțință, ca în câteva ore să fie formarea cabinetului spre mulțumirea generală a tuturor aderenților. Presa conservatoare încă n'a luat o atitudine hotărâtă. Vom vedea însă în curând care îi va fi parola ce-și va alege pentru viitoarea campanie electorală.

Este de sine înțeles, că schimbarea guvernului va fi succedată de însemnate schimbări.

— Ce-ți este? — strigă tânărul, și în momentul următor el sta lângă fata spărită și o alipi de pieptul său.

— „Dar Frideric!” — zise ea — „dacă ar ști asta mătușa, aș trebui să-și părăsesc încă astăzi casa!”

— „Ah, las! tu știi, Eliso, că ești mi-reasa mea și prin urmare am drept a ști și eu năcazul tău, și asta nu se poate spune de acolo de sus. De ce plângi tu?”

Ea clătina capul și-și înclăcă brațele pe după gâtul lui.

— „Ea nu pot spune nimica”, — suspină ea — „ah, eu sunt astăzi de tot fără de voce, Frideric!”

El nu mai întrebă, dă el cu socoteala ce nu poate spune gurii ei.

După zidul care era către stradă, trec flăcăi cântând; fiecare cuvânt se poate înțelege:

„Pentru-țe voești să te superi,
„Caută-ți altă dragută frumoasă,
„Totdeauna mă voi gândi la tine
„Ca să fi de tot fericit,
„Că tu știi prea bine, că mie
„Nu-mi e permis a te iubi!”

„Asta-i?” — întrebă el iute și strînse fata la sine.

Ea clătina din cap și se alipi mai tare de pieptul lui.

— „Tu ai vorbit cu ea, și ea te-a răspins?” — zise tânărul arătând spre casa ei.

— „Ea nu știe încă absolut nimica” — șopti fata — „acum nu-i pot aminti nimica

bări personale, cu deosebire în funcțiile conducătoare ale diferitelor administrații.

Până acum însă aceste schimbări n'au fost stabilite. Numai atât a fost cu posibilitate, că dl Al. Beldiman, fost ministru resident la Sofia pe timpul ministerului liberal al lui Ioan Brătianu, va fi numit secretar general al ministerului de externe.

Dintre fruntașii conservatorilor, generalul Iacob Lahovary, șeful statului major și colonelul Cupșa, prefectul poliției, și-au dat demisia din funcțiile ocupate și din armată.

După toată probabilitatea, prefect al poliției capitalei va fi numit dl Emanuil Culoșu, fost prefect sub liberali și pe timpul opoziției redactor la „Voința Națională”.

Din comitate.

Adunarea congregațiunii comitatului Turda-Arieș se va ține în 23 l. c. st. n. Binevoească toți membrii români a se prezenta, fiind multe obiecte interesante; dar mai viros cu privire la fiitoare alegeri va trebui să ne consultăm între noi.

Turda, 15 Octomvrie 1895.

I. Vladuțiu.

În adunarea comitatului Brașov a venit în discuție adresa comitatului Csanád pentru secularizarea școalelor populare. Dr. Aurel Murășianu a propus să nu se iee la cunoștință. Preotul Hubbes propuse: „Deși noi nu putem consimți, o luăm la cunoștință”. Fișpanul nu a admis discuția și, punându-l la vot, cei mai mulți Sași au votat pentru luarea la cunoștință.

Contra legilor nouă.

După-cum cetim în foile ungurești, poporul român din comuna Tăuții-de-sus (Gródtótfalu), comitatul Sătmár, cercul lui Wekerle n'a voit a ști despre legile nouă, ci a denegat hotărât suportarea ori căror cheltuieli, ear' tabla, pe care se puneau anunțurile civile a dărmăto. Așa se vede, că în cercul notarial Papp Zsiga, poporul începe a-și pierde răbdarea. De când a venit acolo acest bici și calamitate, dările comunale sunt aproape la 100%, cu spesele căsătoriei civile sigur va fi egalitate între dările statului și comunale.

Cronica politică.

(Rusia și Germania). Despre petrecerea la Berlin a principelui Lobanoff, se telegrafează din Köln următoarele:

„Kölnische Zeitung” scrie: Astăzi principelui Lobanoff a plecat la Petersburg. Principele înainte de plecare și-a exprimat deplina sa îndestulare cu petrecerea în Berlin. A avut bună ocaziune, care a și folosit-o, ca să se înțeleagă confidențial și amănunțit cu bărbaii conducători germani. Chiar și despre relațiunile ce există în Rusia și Franța a vorbit, și a declarat, că își ține de cea mai prețioasă datorință susținerea păcii. Principele s'a putut con-

de aceasta. Da, eu cred că ea nu se va învoi nici-o dată, mai bine mă alungă dela casa ei!”

— „Dacă-i așa, vii la noi îndată, acum astăzi încă! Câtă dreptate am avut eu!” — zice el amar — „și mama a voit să facă o încercare a se împăca de dragul meu!”

— „Eu nu viu”, — zise fata desfăcându-se încet din brațele lui — „ar fi un păcat, Frideric, dacă aș părăsi-o. Ea este așa de nefericită. Frideric! nu voi înceta zi și noapte să caut, să-și uite mătușa mea ura ei și să ne permită a ne iubi; dar' acum, Frideric —”

„Asta i tocmai așa ca-și-când ai voi să te despărțești de mine” — zise el trist — „crede-mă, eu cunosc pe mătușa Lotta, ea este cu mult mai neinduplecată. Pentru-țe voești a-ți jefi norocul vieții tale? Eu am destul pentru noi doi, las-o —”

„Norocul vieții mele, zici tu, da, așa-i; norocul meu va fi pierdut, dacă nu se vor împăca” — oftă ea încet — „dar' eu nu vreau să despreciez încă de aceasta.”

— „Și eu îți spun că toate sunt fuza-dar, Elso” — zise el aspru — „tu te superi și te prăpădești în casa aceasta mare și goală, sub ochii cei răci ai mătușii. Ce folos ai tu de viață? Tu ești tânără, ai o inimă caldă și te vei face întocmai ca și ea, nu ai pe nici un om cu care ai pute vorbi”.

(Va urma.)

vinge, că Germania dorește serios susținerea relațiunii pacifice și că bărbaii conducători ai Rusiei față de tendințele inimice, precum și veștile de luptă după grația Rusiei, — sunt fără nici o basă, cari nu se pot susține. Se poate spera, că petrecerea principelui Lobanoff în Berlin va fi un augur bun pentru nutrirea relațiunilor bune dintre cele două împărății puternice.

De ale despărțemintelor Asociațiunii.

Blaj, 17 Sept. 1895.

Curentul sănătos, pe care un grup de oameni tineri cu atăta bărbăție l-au susținut cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii ținute în Blaj, începe a pătrunde și în viața despărțemintelor. Era și de dorit, ca despărțemintele în activitatea lor să rupă cu trecutul, să se lapede de dirigectoria: de a încassa taxe dela membri și banii a-i încassa la Sibiu. Populul lor de căpetenie are să fie: cultivarea poporului și ajutorarea lui pe toate căile.

Acest rol nime nu-l poate împlini mai cu efect, ca despărțemintele, pentru-că ele sunt și trebuie să fie în contact nemijlocit cu poporul. Poporul mai presus de toate, pe din-sul trebuie să-l aibă în vedere despărțemintele, să-l lumineze și să-l ajute.

Când toate despărțemintele vor lucra în această direcție și vor pune poporul în poziție de a-l arăta și rezultate folositoare și practice pentru el, atunci nu ne vom pute plânge din lipsă de sprigin din partea lui.

Un bun început de a aduce poporul în mrejele Asociațiunii s'a făcut în despărțemintul Brașovului, prin înființarea așa numitelor agenturi.

Despărțemintul al XI-lea (Blaj) încă a pășit pe această bună cale. În ședința sa ordinară ținută la 6 Octomvrie sub prezidiul domnului Ioan Gherman, între alte multe bune a hotărât înființarea următoarelor agenturi: Mihail cu filialele Obreja, Cisteiu; Crăciunel, Tîr, Cenade, Cergăul-mare, Roșia, Ohaba, Micăsasa, Sâncel, Căpâlna și Făget. Din centru s'au exmis membrii: Dr. Vasile Hossu, Brut Hodoș, Aron Deac, Aurel C. Donșu, Dr. Victor Smigelschi, Aron Papiu, George Bărbat și Ioan Negruțiu, ca eșind în comunele respective să stăruască la înființarea agenturilor. S'a luat mai departe hotărârea, că cu această ocaziune să se pună basă la înființarea de biblioteci populare: așa ca despărțemintul să cumpere un anumit număr de cărți pentru popor, pe cari să le dăruiească agenturilor prin membrii exmisi.

Tot cu această ocaziune s'a primit unanim propunerea, că comitetul despărțemintului să-și exprime profunda sa indignare față de vederile strimte observate la comitetul central cu ocaziunea alegerii de profesor la școala Asociațiunii, când s'a dovedit, că membrii comitetului central sufer de curentul confesionalismului, care totdeauna s'a dovedit stricacios scopurilor Asociațiunii.

Așteptând ca aceste hotărâri salutare să se pună cât mai curând în praxă, dorim ca și celelalte despărțeminte să procedă asidueră.

— il. —

Din Alba-Iulia

(Coresp. part. a „Trib.”)

În ziua de 100 de ani al bisericii române din Alba-Iulia-Maieri. — Producțiune teatrală. — Joc.

Duminecă în 1 Oct. st. n. biserica gr.-or. din Alba-Iulia-Maieri, și-a sărbătorit înnăscut de 100 de ani al existenței sale. Actul acesta a avut o deosebită importanță pentru poporul credincios, care astăzi sărbătorește neclintita statornicie în credință a strămoșilor și dărniciilor lor isvorită din evlavie. Se știe adică, că după „Unatio” făcută la 1698, scaunul metropolitan gr.-or. rămase văduvit, ear' credincioșii, rămânând fără biserici, au avut să îndure timp de aproape 100 de ani multe nevoi, până în sfârșit li-s'a dat un episcop, care a început să-și adune la un loc turma resalată și să curețe ogorul păgănit. Și în aceste vremuri de tristă memorie, luptând cu diferite neajunsuri, Românii gr.-or. din Alba-Iulia totuși au știut să-și păstreze credința, ba ce e mai mult, au adunat — de bună-seamă cu multă trudă — crucer lângă crucer, până au putut, cam după 100 de ani, să-și ridice earăși un lăcaș pentru mărirea lui Dumnezeu, și încă un lăcaș, care încă și în vremurile noastre ar fi o adevărată podoabă pentru ori-care comună bisericască. Cuvânt au avut deci urmașii lor, ca să sărbătorească acum, după altă sută de ani, existența acestui sfânt lăcaș.

Pentru buna reușită a acestei sărbători, s'a îngrijit preotul locului, dl Florian Rusău, dinpreună cu comitetul parohial. În biserica frumos împodobită și literalmente înfățișată de public, s'a oficiat un pompos serviciu divin prin dl protopop Nicolae Ivan, ca delegat al consistorului, cu asistență de 7 preoți. Răspunsurile la liturgie le-a

executat frumos corul compus și condus de parochieni, mare parte profesioniști și plugari. La sfârșitul serviciului divin, dl protopop Nicolae Ivan, a ținut o frumoasă cuvântare, pe care a terminat-o zicând: „dacă bătrânii au ridicat o biserică, noi să ridicăm o școală”. După sfârșirea serviciului divin, s'a servit prânzul la pârteinte Florian Rusău, luând parte pârteintele-protopop, preoții ministranți, comitetul parohial și inteligența din loc și giur.

Spre scopul înființării unui fond, din care cu timpul să se ridice o școală, s'au împărțit mai multe liste de colectare, la cari cred că vor răspunde toți Românii de inimă. Tot spre acest scop s'a arangiat și o producțiune teatrală-declamatorie, pentru-că din eventualul venit curat să se pună basă acestui fond. Producțiunea s'a început printr-o sara (în pavilionul de sticlă, frumos decorat, dela Hotelul „Soare”) prin declamarea poeziei lui Vlahuță „La iconă” din partea d-nei Margareta Moldovan. Întreg publicul a fost de acord, că dacă toate punctele vor reuși așa, succesul va fi splendid. A urmat apoi opera „Harță Rezeșul”, care a fost excelent predată și prin urmare și mult aplaudată. Necondiționat, partea leului la buna reușită a piesei au avut-o d-na M. Moldovan, în rolul „Măricuței” și dl C. Suciu în rolul lui „Bursulescu”, jucând atât de natural, încât au frapat pe toți. Bine și precis a jucat și d-șoara Marciaș în rolul „Târșitei”, ear' dl primar „Luncean” (dl inv. Comes) încă a jucat foarte bine încât nu a lăsat nimic de dorit. Cel mult i-am fi dorit să nu facă o așa de tristă experiență cu „ferme-cătoarele virtutei”. Ear' Harță? (dl inv. Roșca), Harță a jucat pe sprinceană: numa un pic de ar fi fost mai hărăgosi! — A declamat apoi dl V. Moldovan, jurist în Cluj, „Fragmentul” lui Coșbuc cu mult simț și pricepere. — Punctul ultim a fost „Herșcu Boccegiul”, jucat de dl Străjan, care prin fidelă interpretare a produs multă ilaritate. Cei vre-o câțiva Jidani, cari erau de față, „n'au pățit așa rușine de când au trecut Jidovii marea roșie”. Dl Străjan a fost viu aplaudat.

După cât se vede dar', succesul moral a fost splendid, ear' cel material am înțeles că încă este multumitor. O observare încă: N'am văzut la producțiune pe mai multe familii frunțase din loc. Care este cauza? De ce nu și-au scos batâr bilete? Sau doar n'au cunoscut scopul, pentru care s'a arangiat această petrecere? — Aproa noastră a străinilor, a făcut această împregiurare o tristă impresie.

Petrecerea, care s'a încins după producțiune, a fost foarte animată și a ținut până către dimineață. Clemidot.

Scandalurile din Zagreb.

Asupra scandalurilor petrecute în Zagreb la 16 c., „Nemzeti Ujság” publică următoarea telegramă:

„Situația devine tot mai gravă. Spiritele se agită tot mai tare în oraș. Aici toate sunt ca răsturnate. Acum deja și cetățenii s'au alăturat tinerimii demonstrante, aplaudând la demonstrațiunile miserabile, ear' foile n'au nici un cuvânt de dojană la adresa tinerilor universitari... Situația aici este ca-și-când am fi în plină revoluție.”

Despre bătaia ce a suferit-o universitarul Vladimir Frank, foile ungurești spun că el și fratele său Ivica au fost bătuți crunt de 30 lucrători unguri dela căile ferate. Și încă o spun cu laudă: par-că ar fi lucru mare ca 30 lucrători să bată pe doi tineri, cari de altfel au fost răsunători din partea colegilor lor.

Privitor la acest incident „Nemzeti Ujság” scrie:

„Ungurii au rănit cu cuțite pe Frank cel mai mare, ba, după-cum se spune, i-au și jefuit pe amândoi frați!”

Va să zică cei-ce au avut să răsună bine cinstea ungurească, sunt niște indivizi cari jefuesc, ba vor fi tăiați chiar și nasturii dela hainele omului căzută jertfa cuțitelor.

Despre acest incident mai scrie numita foaie:

„Poliția a început cercetare și a arestat până acum trei Unguri. Foile spun, că ei sunt funcționari de stat” (maghiari negreșiți).

Privitor la întrebările ce M. Sa a avut în mai multe persoane la Zagreb, „Augsburger Tagblatt” scrie:

— Văzând pe studentul Osman Hadzie din Bosnia lângă un steag, M. Sa l'a întrebat:

„Ești din Bosnia?”

Osman răspunde: „Da, Maiestate, eu sunt un Croat mohamedan”.

„Ah, din Bosnia!” — zise Maies-tatea Sa.

— Dintre notabilii bosnieni a apărut și voevodul Masô Vrbica, care s'a prezentat ca „cel mai proaspăt supus” al M. Sale. M. Sa l'a primit foarte grațios și s'a lăsat într-un discurs mai lung cu voevodul.

— Ciocanul, cu care M. Sa a făcut loviturile la așezarea petrii la teatrul nou și la școalele medii va fi așezat în muzeul național croat.

Expoziția de vite din comuna Apoldul-de-jos.

(Raport special al „Tribunei”).

Apoldul-de-jos, 2 Oct. v. 1895.

Crisa de nutreț, care în urma secetelor mari dăinuiește acum de doi ani încoace, a lăsat urme adânci în economia de vite. Piața prezintă prețuri neobișnuite de mari în nutreț și de tot scăzute în vite.

Marea masă a economilor mai mici de vite în urma prețurilor exorbitante a nutrețelor își pun în vânzare vitele de prăsilă și întrețin numai pe cele indispensabile de jug și de lapte.

Vitele rău întreținute explică în parte și prețurile atât de reduse de piață, și dacă s'a putut vre-o dată argumenta mai intuitiv și mai plastic țeranului nostru marelui folos ce rezultă din o rasă mai nobilă și mai îmbunătățită de vite, ocaziune minunată ofere crisa în economia de vite de față, în care perderile mai grele ating numai economia cu vite de soiul slab și rău, căci nutrețul consumat de acestea nu stă în absolut nici un raport cu folosul ce rezultă din el — de unde apoi prețurile de nimica, cu cari asemenea vite se înbie în vânzare.

Cu totul altcum stă lucrul cu vitele de rasă mai bună, pe când în tractarea lor rațională consumul nu este mai mare ca celelalte, pe atunci însușirile superioare fac ca nutrețul consumat să valoreze îndoit și în-treit ca la celelalte, chiar și în actuala crasă economică de nutreț. De aici apoi diferență în preț și câștig, care pentru marea masă a țeranilor noștri economi de vite este normală și de urmări incalculabile. Fără îndoială că aceste stări de lucruri au fost un argument mai mult pentru comitetul reuniunii agricole ca să inițieze preparativele pentru arangierea expoziției de vite, care în imppegiurările date au fost o problemă și mai grea și mai însemnată ca altă dată; mai grea din cauza lipsei de nutreț de vite, mai însemnată din cauza anilor de urmă; mai însemnată din cauza dată de a înfățișa țeranului nostru în o mai intuitiv și mai plastic deosebirea dintre o vită de rasă bună și alta de rasă rea, folosul și prețul lor.

De astă dată ca loc de expoziție a fost aleasă frumoasa noastră comună curat românească Apoldul-inferior cu concursul comitelor mărghina e Apoldul-superior, Mercure Luduș și Topăreș. Terminul a fost proiectat pentru primăvară și s'a amnat până acum din cauza greutăților împinate cu iernă vitelor, cari în primăvară nu oferim decât parte succesul de acum.

Întreșul s'a luat în discuție cu domnii vice-președinte al reuniunii, Iosif Pop, și del-sul ei secretar dl Tăușianu, statorindu-se ca termen al expoziției ziua de Duminecă, 1/1 Octomvrie.

Și atențiunea dată comunei noastre frunțai de aici au folosit-o cu un nobil entusias, care va rămâne o podoabă pentru bunul renume al comunei și harnicii ei conducători. Un comitet arangiator în fruntea bravul nostru notar dl Ioan Măcelariu au devoltat o intensivă activitate, punându-se în vreme în conțelegere cu frunțaii din comitele învecinate, cari au participat la expoziție, și asigurând reușita neașteptată a expoziției în cadrul unui program, care face onoare conducătorilor și vedește spiritul de ordnă și progres și bună înțelegere din comună.

Terenul de expoziție a fost ales în comună pe un loc potrivit lângă drum, numit „La Cruce” (lângă poteze), unde pentru-că comuna e improvizat un despărțemint, Duminecă des-de dimineață grupuri de oameni circulau în mod neobișnuit pe strădă ear' mai târziu numeroși oaspeți sosiți din comitele învecinate, măriau coloritul festival al zilei.

Pe orele 9 dimineața erau deja membrii comitetului central al Reuniunii.

Primirea a fost demnă și impresionantă, este prima reuniune română în țară, și-a făcut de problemă principală a lor economice ale țeranului, care și-a firea lui leală și blândă, și-a putut totdeauna recunoștința și a binefăcătorilor săi desințuși.

Un banderol cu numele comunei și al Reuniunii a fost înălțat în fața grupului.

— „Ești din Bosnia?” — Osman răspunde: „Da, Maiestate, eu sunt un Croat mohamedan”.

urale însușite s'a pus apoi trăsura și banderul în mișcare în drumul spre Apold.

Dar' apropos, un incident:

În apropierea comunei Amnaș trăsura cu membrii comitetului deodată se oprește, cuvintele: „trăescă iubitul martir eliberat!” răsunau repetit și tot mai apropiat, iar un țeran alergând de pe o pășune de lângă drum cu două buchete de flori de câmp, în mână se apropie de trăsura și cu o vedită emoțiune sufletească le tinde dlui președinte Comșa, repetind doisor cuvintele de mai sus; până când trăsura s'a mai zărit, țeranul emoționat a rămas saluând în drum...

Ajuns banderul cu trăsura în comună în mijlocul ei, comitetul reuniunii a fost primit în mod solemn; strada împodobită cu un arc de triumf era plină de țărani și țerane în costumele lor frumoase de sărbătoare, iar un grup de fete au prezentat buchete și cu cununii de flori, în numele comunei, apoi dl Ioan Măcelar, distinsul nostru notar în cuvinte precise a arătat însemnătatea Reuniunii agricole pentru țeranul român, problema ei grea și însemnată de rezolvat, foloasele morale ale expoziției arangiate, sfârșind cu un întreit să trăească la adresa membrilor sosiți; din partea corpului pompierilor, comitetul a fost salutat prin dl Dumitru Orăștean, ambilor le-a mulțumit dl președinte Dumitru Comșa, apelând la spriginul valoros pentru Reuniune și lucrare desinteresată pentru prosperarea economică a țeranului român.

(Va urma.)

Spic.

Atentatul din Carmaux.

Contra directorului Ressegnier al fabricii de sticlă din Carmaux (Franța) un lucrător a încercat asasinare. Din întâmplare însă atentatul n'a reușit. Atentatorul voind să împuște cu revolverul, a ținut arma atât de aproape de umărul victimei sale, încât directorul a putut lua seama momentan. Glonțul nu a găurit decât vestimintele în virful umărului. Pe lângă toate că la aceasta scenă în fabrică erau aproape două sute lucrători, atentatorul o lua la fugă, fără să fi fost prins. În fabrica numită de altcunum lucrătorii de mai multe zile în urmă, îndată după atentat, s'au la față locul deputatului socialist Jaurès.

Poliția după săvârșirea atentatului a ținut perchiși în cancelaria biroului greviștilor, unde a confiscat 8000 fr. După aceasta a încercat să lucreze membrilor din comitetul greviștilor, cât și casele lor trei de zile. După aceasta poliția i-a mărșăluit și ocolit, ca să fie de tot opriti dela atingerile cu cei din afară.

La început se părea că va urma liniște, căci cei mai mulți greviști petreceau retrași în casele lor, chiar și în cărcime se vedeau rari; dar' această tăcere dintr'odată fu întreruptă. De prezent în oraș agitațiunea se află la culme, mulțime tumultuoasă între strigări asurzitoare cuprinde străzile. În 15 l. c. au venit în oraș muncitori străini, cari s'au îmbiat la Ressegnier să fie primiți în lucru. Acesta împușcându-i a rănit doi și mai mult pe greviști.

Luând știre de cele întâmplate în Carmaux, lucrătorii din Tessonnières s'au grăbit a merge la fabrică, ca să intre în lucru. Șeful trenului din Tessonnières a așezat lucrătorii în cupee deosebite, dar' această împrejurare intr'atată le-a vătămât ambiția, încât într'una au strigat: „Noi nu suntem pungași ca să fim închiși deosebiți, ca gălile. Noi vom merge la be și mâncă dimpreună cu ceilalți oameni!”

Mulți au sărit afară din cupee și așa trenul a plecat fără ei.

Un oficiant din fruntea poliției a poruncit ca trenul să fie oprit și să iasă pe muncitorii rămași, cari făceau un tumult și larmă groaznic din cauza, că trenul plecase fără dînșii. Sosind în Carmaux fură așteptați de prefectul, Ressegnier, și lucrători. Ajungând în fabrică declarară, că dînșii înainte de ce ar lucra vor să bea.

Cassarul greviștilor Charpentier, imbia lucrătorii cu bani, ca să nu intre în lucru ci să se depărteze de unde au venit. Poliția l'a deținut. După-cum se spune, venirea lucrătorilor străini ar fi un privilegiu atenuat.

Pentru atentat în susținat Guilham, care a fost deținut, dînșul însă neagă responsabilitatea și a dat răspuns: că Ressegnier a dat privilegiu de motiv la atentat, ținându-l pe el în mână atentatului.

Atentatul din Carmaux crește mereu. Se știe că atentatul Jaures a fost deținut și este confirmată.

Pentru atentatul la poliția, lucrătorii sunt deținute și au dat prin oraș, nici chiar în orașele este iertat să se joace pe revolvere.

Asasinii lui Stambulov. După-cum scriu foile din București, poliția este pe urmele asasinilor lui Stambulov. Unul dintre ei cu numele Athanas, de origine din Macedonia, este arestat în București. Despre persoanele suspecte, poliția are unele date foarte interesante. În locul asasinării s'a găsit revolver, despre care s'a putut descoperi că aparține al lui Tufeksiev. Poliția

CRONICĂ

Sibiul, 18 Oct. n.

Schwartz—Gelb. M. Sa a remarcat cu plăcere, că la decorarea Agramului au fost expuse „foarte multe steaguri negre-galbene”, cum s'a exprimat El însuși, dând din cap.

— Întrebând de episcopul Strossmeyer și de sănătatea lui, M. Sa a regretat că nu l'a putut vedea, zicând cătră vicarul Streit: „Îmi pare foarte rău!”

Iarnă verde. Până alaltăieri era vreme ca de vară, ne plimbam la umbră. Azi-noapte ne-am pomenit însă cu o zăpadă, care s'a pus în strat gros mai ales pe arbori și pomi, apăsându-le în jos crengile verzi și pline încă de frunze. Deși când scriem aceste rânduri, zăpada cade ca în mijlocul iernii, totuși sperăm că vom mai avea încă zile de toamnă.

Întrunirea naționalilor-liberali. Sub acest titlu „Voința Națională” dela 2 Oct. scrie: „Întrunirea noastră de ieri a fost una din cele mai splendide și mai importante. Județele au răspuns cu căldură la apelul dlui Sturza, trimițând delegațiuni mai numeroase decât ori-când. Ședința a fost deschisă de dl Sturza printr'un remarcabil discurs asupra situațiunii politice. Și imediat după-ce d-sa a terminat, s'a procedat, în mod intim, de către comitetul executiv, conform ordinii de zi, la cercetarea situațiunii județelor din toate punctele de vedere. Cercetarea situațiunii județelor s'a continuat și aseară și se va continua și azi. Măne, Marți, se vor lua importante rezoluțiuni mai cu seamă în vederea apropiatei lupte electorale”.

O invențiune. Dl Dr. E. Pușcariu, profesor la universitatea din Iași, a inventat un nou sistem de conservarea vaccinului animal în tuburi ermetice. Substanța nu se alterează nici după un an. Prima experiență făcută a dat rezultatele următoare: județul Roman a obținut un succes de 96%, vaccinari, județul R.-Sărat 91%, Botoșani 96% și Tecuci 97%.

Altera pars. „Unirea”, ocupându-se din nou cu cazul dela Asociațiune, răspundea unui domn din comitet, care plasează într'un ziar... foarte distins... un „interview” următoarele: 1. De ce ați convocat pentru alegerea de profesor ședința extraordinară, când și așa numai șase zile vă despărțiați de cea ordinară? 2. De ce ați convocat ședința extraordinară atunci, când știți, că dl Iosif St. Șulț era împedat a veni la ședință pentru morbo, ear' dl Dr. Corneli Diaconovich era dus la inaugurarea podului dela Cernavodă? 3. De ce nu l'ați avisat despre înțerea ședinței extraordinare pe președintele „Asociațiunii”? Acest din urma punct este în tot cazul ceva foarte grav și de neiertat. El arată că biroul — nu-i corect!

Spriginul guvernului unguresc. Trebuie că se simte foarte tare guvernul unguresc, știindu-se spriginul de un țigan de lângă Sebeș, care i-a pus la dispoziție condeiul seu păcătos. Se și arată însă guvernul recunoscător, căci eată ce circulară s'a trimis de autoritățile administrative:

„Dela vice-comitele comitatului Murș-Turda. Nr. 14905/1895.

„Exelenția Sa dl comite-suprem i-mi-a adresat următorul rescript.

„Ilustre ale vice-comite substituit!

„În Timișoara se editează un ziar român intitulat „Controla”, care apare de două ori pe săptămână și care în urma direcțiunii sale corecte merită sprigin în deplină măsură. „Fiind de dorit, ca acest ziar să se răspândească în toate straturile publicului român cetitor, am onorul a recerea pe Ilustritatea Voastră, să binevoiți în cercul d-voastre de activitate a promova fără nici un sgomot, cât se va putea mai intensiv spriginirea și încurajarea ziarului numit, mai ales în comunele locuite de Români, îndemnându-le la abonament.

„Primiți asigurareaimei mele.

Murș-Oșorheiu, 5 Aug. 1895.

Br. Kemény m. p., comite-suprem.

„Vă provoc deci, ca în cercul d-voastre de activitate să vă niziți într'acolo, ca comunele românești din cercul d-voastre, încât se va putea toate să intre în șirul abonenților ziarului numit.

„Murș-Oșorheiu, 15 Aug. 1895.

Pentru vice-comitele substituit:

Hajdu m. p., proto-notar substituit.

Nr. 6298/95.

„Domnilor notari cercuali. Se expedează pentru publicare așteptându-se returnarea rescriptului.

„Reghinul-săsesc, 28 Aug. 1895.

Körösy m. p., prim-pretor.

Asasinii lui Stambulov. După-cum scriu foile din București, poliția este pe urmele asasinilor lui Stambulov. Unul dintre ei cu numele Athanas, de origine din Macedonia, este arestat în București. Despre persoanele suspecte, poliția are unele date foarte interesante. În locul asasinării s'a găsit revolver, despre care s'a putut descoperi că aparține al lui Tufeksiev. Poliția

din Sofia a înștiințat pe cea din București că revolverul s'a fabricat la Lüttich. Numărul revolverului este același, pe care l'a comandat Tufeksiev din numita fabrică și care l'a expedit la adresa lui. În fabrică încă s'au recunoscut, că este făcut acolo. Contra lui Tufeksiev dela început erau motive de suspatare. Acum este pus sub priveghiere aspră. Poliția din București a mai primit adresa a câtorva persoane suspecte; dar' până astăzi nu se află de urma acestora.

Necrolog. Din Bran se anunță moartea dlui Ioan Rațiu, fost protopretor, notar cercual al Branului-superior, membru al „Asociațiunii transilvane” etc., întâmplată în 13 Oct. a. c. st. n. la orele 5 d. a., în anul al 64-lea al etății și al 31-lea al fericitei sale căsătorii.

Avis! „Corvineana”, institut de credit și de economii, societate pe acții, înființat în Hunedoara, cu un capital social de 70.000 coroane, pe baza statutelor prevăzute cu clausula de aprobare a tribunalului reg. din Deva sub nr. 7942 com., ddtó 27 Septemvrie st. n. 1895, și-a început activitatea cu 1 Octomvrie st. n., ceea-ce prin aceasta se aduce la cunoștința celor interesați. Hunedoara, 8 Octomvrie n. 1895. George Oprea, director executiv; Teofil Tulea, comptabil.

VARIETĂȚI.

(Influența razelor soarelui.) S'au făcut niște descoperiri interesante cu 6 mulți ce fuseseră în decurs de patru ani într'o baie de cărbuni, nevăzând altă lumină decât cea dela felinarele băieșilor. În decurs de un kilometru și jumătate până-ce au ajuns la locul de pășune, nu și-au deschis ochii deloc. Deodată își deschiseră ochii uitându-se împrejur cu mirare, dar' în curând și-i închiseră din nou până înspre apusul soarelui. În amurg începură să-și deschidă ochii din nou, săriau, jucau și șbierau ca-și-când ar fi înebunit. Libertatea și razele soarelui sânt mai prețioase decât mâncarea. Mulți eliberați au arătat acest lucru prin faptul, că de pășunat nu s'au apucat nici unul, ci alergau șbierând de bucurie.

Din public.)*

Mulțumită publică.

Tuturor amicilor și cunoșcătorilor, cari de o parte prin participarea la înmormântarea mult iubitei și neuitatei mele soții, ear' de altă parte prin nenumeratele adrese de condolențe cu care zilnic se nisuesc a mă consola, pe sufletul-mi sdruncinat de această grea lovitură au pus și pun oare-care balsam de mângâiere, le adresez cea mai sinceră mulțumită.

Arad, 15 Octomvrie 1895.

Ioan Vancu, învătător.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapasta, 18 Octomvrie n. Colectiunea legilor publică articolul de lege sancționat despre recepțiunea Ovrelor.

Zagreb, 18 Octomvrie n. Toate reuniunile studențești dela universitate au fost dizolvate. Steagul universității este pentru toate timpurile oprit de a se mai folosi. Studenții au hotărât în întrunirea ținută ieri după amiază, că toți aceia, cari au luat parte la arderea steagului maghiar să se prezente tribunalului. În urma acestei hotărâri s'au prezentat azi aproape 100 de studenți.

Praga, 18 Octomvrie n. Desființarea stării de asediu se va publica Duminecă în 20 Octomvrie.

Roma, 18 Octomvrie n. Știrile neminiștoare despre sănătatea Papei sânt scormituri. Pontificatul se bucură de cea mai perfectă sănătate.

Constantinopol, 18 Octomvrie n. Foaia oficială publică planul de reforme acceptat între Poartă și ambasade.

Viena, 18 Octomvrie nou. Mai mult decât jumătate din cei aleși în consiliul municipal au răspuns la întrebarea comisarului guvernial Friebeis că da, primesc mandatul ce li-s'a încredințat. Cu toate aceste e probabil, că va mai trece o săptămână, până-ce se vor fi pronunțat toți aleșii, așa că prima ședință a consiliului comunal se va ține între 27—30 a lunii curente.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiul. Dela 18 Octomvrie n. Grâu frumos hect. fl. 4.70 până 5.30; grâu mestecat hect. fl. 3.80 până 4.40; secară hect; fl. 4.— până 4.40; orz hect. 4.— până 4.40; ovės hect. fl. 1.80 până 2.30; cucuruz hect. fl. 4.40 până 5.50; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.— până 1.20; sēmēnță de cânepă hect. fl. 5.— până 5.20; mazēre hect. fl. 5.— până 5.50; linte hect. 6.50 până 7.—; fasole hect. fl. 5.— până 5.50; pāsāt de grâu 100 chilo fl. 13.80 până —.—; făină nr. 0 100 chilo fl. 13.20; făină nr. 1 100 chilo fl. 12.40 făină nr. 3 100 chilo fl. 11.40; slănină 100 chilo fl. 65.— până 68.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 64.— până 70.—; sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—; sēu de lumini 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sēu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sāpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fēn 100 chilo fl. 2.— până 2.40; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 52 până 60 cr.; carne de vițel chilo 34 până 42 cr.; carne de porc chilo 48 până 54 cr.; carnea de oaie chilo 28 până 32 cr.; ouē 10 cu 20 până 25 cr.

Piața cerealelor din portul Braila.

Operațiunile efectuite în 4 Oct. 1895.

Jeschek & Co. lui Schlesinger, grâu 2350 hect. 7.55 lei. C. Cottis lui H. Cohen & Co., grâu 3250 hect. 7.12½ lei. C. Cottis lui L. & M. Feitler, grâu 6650 hect. 7.12½ lei. G. Grosovic lui F. Carnevali, grâu 1560 hect. 7.90 lei. I. Archondi lui L. Mendl & Co., 2000 hect. 7.80 lei. V. P. Sassu lui S. Eisenstein, grâu 2700 hect. 7.75 lei. Jeschek & Co. lui S. Eisenstein, orzoaică 2300 hect. 7.40 lei. Balan & Șeitan lui B. Kivici, orz 3000 hect. 5.37½ lei. I. G. Sassu lui Th. Mendl, orz 20.000 4.30 lei. I. G. Sassu lui L. & M. Feitler, ovės 23.500 hect. 7.25 lei. Frații Bach lui L. Mendl & Co., grâu 3540 hect. 7.40 lei. Frații Bach lui L. Mendl & Co., grâu 3815 hect. 8 lei. N. V. Perlea lui Peirano fils & Co., grâu 2320 hect. 8.12½ lei. N. V. Perlea lui Peirano fils & Co., grâu 3630 hect. 8.15 lei. C. G. Haracopo lui Peirano fils & Co., secară 5600 hect. 5.55 lei. S. & L. Blumen lui Mendl & Co., grâu 1200 hect. 6.90 lei. Frații Pappastelato lui Peirano fils & Co., grâu 1850 hect. 7.40 lei. Frații Pappastelato lui Peirano fils & Co., grâu 960 hect. 7.55 lei. N. V. Perlea lui Schlesinger, cinquan 1950 hect. 8.05 lei.

Cereale sosite:

Pe apă: Grâu 12.500 hectolitri; ovės 10.000 hectolitri.

Pe uscat: Grâu 8500 hect.; orz 3200 hectolitri.

Calendarul zilei.

7/19 Oct. n. 1895.

Julian: Mcii. Sergie și Vach.

Gregorian: Ferdinand.

Soarele: răsare 6.21 apune 5.10 m.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 18 Octomvrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 757.5)	Diferența din prezintă	Temperatura după Celsius	Maximul și mi. înul de temperatură	Direcția vântului
725.8	+7.5	+9.8	+11.3 0.4	NO

Din țeară 18 Oct. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țărta
Budapasta . .	760	+ 11.9	N	3
Sătmár . . .	760	+ 15.2	SO	2
Cluj . . .	758	+ 17.0	V	2
Orșova . . .	—	—	—	—
Arad . . .	76	+ 9.8	—	—
Panciova . .	761	+ 15.0	V	2

Sosiți în Sibiul

În 18 Octomvrie 1895.

Hotel „Neurhrer”. I. Schreiber, voluntar din Brașov. Waldman, inspector din Budapasta. C. Hochholzer și G. Nahlik, în ineri din Budapasta. H. Gelb, comerciant din Budapasta. G. Lövy din Budapasta, I. Imre, Friedländer din Murș-Oșorheiu și E. Csokonyoy, comercianți. F. Reiner și Hinkeldein, voiajgiori.

Hotel „Împăratul Romanilor”. Kisch, Schäffer, Ehrman și L. Salamon, come cianți.

Hotel „Meltzer”. G. Papp, proprietar din Budapasta. I. Klein din Budapasta, Fribofsky, din Viena, comercianți. R. Eksm n din Mediaș.

Hotel „Habermann”. O. Baumann, din Viena.

Teatru orășenesc în Sibiul.

Sâmbătă, 19 Octomvrie n. 1895.

„Ein Rabenvater”.

Vodevil în 3 acte

Bursa de mărfuri din Budapasta dela 16 Oct. n. 1895.

Sēmīnje	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
		dela	până		dela	până
Grâu						
Bănățenesc nou	75			76		
Grâu dela Tisa	75			76		
Grâu „Pesta”	75			76		
Grâu de Alba-Reg.	75			76		
„Bacfa	75			76		
Grâu ung. de Nord	75			76		
Sēmīnje, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.		
				dela	până	
Secară				70—72		6.65 5.70
Orz	de nutreț de vīnars de bere			60—62		5.80 6.—
„				62—64		—
„				64—66		—
Ovės				89—41		6.40 6.70
Cucuruz (porumb)	bănăț.			75		8.75 6.80
„	de alt soi			76		6.— 6.05
Meiu				—		—
Hrișcă				—		6.— 6.60
Grâu	Sept.-Oct. Mart.-Apr.			7.01		7.08
Cucuruz	Maiu-Iun. Iulie-Aug. Mart.-Apr.			6.19		6.21
Ovės				6.30		6.22
„				5.79		5.81
Produse diverse		Soiul		Cursul		
				dela	până	
Sēm. de trif.				Lucernă ungurescă		35.— 40.—
				roșie		55.— 60.—
Oleu de rap.				rafinat		—
Uns. de porc				dela Pesta		53.— 54.—
„				dela țeară		—
Slănină				sventată		48.50 49.50
„				afumată		58.50 54.50
Sēu						—
Prune						—
Lictar				slavon, nou		13.25 13.75
„				bănățenesc		17.— 17.50
Miere				brută		—
„				galbină străcurată		—
Ceară				de Rosenau		—
Spirit				brut		—
„				Drojdiuțe de spirt		—

Cursul pieții din Sibiul.

Din 18 Octomvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română . . .	Cump. 9.50	vend. 9.53
Lire turcești	10.70	10.75
Imperiali	9.55	9.60
Ruble rusești	1.29	1.30
Galbeni	5.64	5.71

Bursa din Budapasta.

Din 16 Octomvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	123.50
„ de aur ung. 4%	99.45
„ ung. val. cor. 4%	126.75
Imprumutul căilor ferate ung.	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Oct ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Oct ung. (2-a emisiune)	108.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	98.75
Obligațiunile desp. regalilor	101.25
Imprumut cu premiu ung.	153.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.—
Renta de hârtie austriacă	101.—
„ de argint austriacă	101.—

Companion.

Pentru un stabiliment en gross, fabricat propriu cu mușterii în detalii se caută în scopul mării stabilimentului un **companion** cu un capital de 6000—8000 florini v. a. Cei cu calificare comercială, care ar primi eventual și voiajeze, sunt preferați.

[2877] 1—3

Deslușiri de administrațiunea acestui ziar.

Petru Barbu,

măiestru-tapiser,

Sibiiu, strada Morii nr. 2,

(casele erezilor Habermann)

se recomandă p. t. publicului pentru confecționarea de lucruri nouă, precum și pentru tot felul de decorațiuni și reparațiuni în acest resort în și afară de casă cu prețurile cele mai ieftine.

[2839] 2—3

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de târgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Institutul Tipografic în Sibiiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Filica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărălnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Elăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Némecová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarvik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 80 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genuștea.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un peșitor îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Ventură-Teșară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinul.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Musciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascăl Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Saba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prinsoara fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Ant. Ghislașsoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Fosacul bun de inimă.** Comedie de Carlo Goldoni. Tradusă de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de colae Trimbițoiu. Un exemplar 44 cr. sau 88 bani.
45. **Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghieanu. Traducere din limba rusă de Er. Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic T. L. Albini, Sibiiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

EDITURA „TRIBUNEI” ȘI A „FOII POPORULUI”.

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Dicționar
român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiiu

Strada Măcelarilor 21.